

سخن گفتن از ماجراهای چندسویه و استفاده از کلمات دوهولو، چنانچه همین یک ویژگی را داشته باشد که به دشوار گویی و پیچیدگی در گفتار بینجامد و مخاطب را در هاله‌ای از سردرگمی و اشتغفی گرفتار کند، برای برخی کافی است تا دستمایه پنهان نگاه داشتن رزاهای مگو و افشا نکردن اسرار پشت پرده شود. این رفتار ناپهنجار و حتی گاه بهنجار، معمولاً در دیپلماسی و ادبیات سیاسی، جایگاه خود را فراتر از آنچه هست، بازمی‌یابد. سیاستمداران برای آنکه از یک سو مجبور به واگویی همه حقایق نهفته در مرزهای سیاست نشوند و از سوی دیگر به دروغگویی نیز متهم نشوند، ناگزیرند چنین ادبیاتی را جایگزین ادبیات رایج در عرف جامعه کنند.

مجموعه نظام حاکم و ویژه دولت در هر بوم جغرافیایی، بدرستی و بنا به صلاحدید، همه واقعیت‌های موجود را به مردم خویش نمی‌گوید. در اینکه چنین کنشی، به‌واقع صحیح است، شکی وجود ندارد و اگر جز این باشد، منطق رفتار دیپلماسی در آن کشور دیگر قابل دفاع نیست. بسیاری از مسائل امنیتی و برخی گرفتاری‌های سیاسی و مشکلات اقتصادی در عمل هرچند به‌طور مستقیم به آحاد مردم مربوط می‌شود اما چه‌بسا نیازی به اطلاع‌رسانی به همه آنها از طریق رسانه‌های جمعی نباشد. گاه در سکوت و چراج خاموش، بهتر می‌توان در جاده اصلاح امور پیش رفت و مشکلات را برطرف کرد. آنچنان که پیداست در این مساله، نخبگان و متخصصان تا آنجا که مصلحت اقتضا می‌کند و زمینه مساعد است، نباید نسبت به وظیفه خویش در افزایش سطح آگاهی توده

و بینش شهروندان، دچار افعال و غفلت شوند. البته به هیچ‌وجه اینطور نیست که در این سکون خبری، مردم، ناخرم قلمداد شوند، بلکه جدا از برخی حکومت‌های مستبد و واگرا نظیر کشورهای قبیله‌ای و مرتجع عرب که اصولا هیچ سر و سری با مردم ماند ندارند و نیز ابرقدرت‌ها و رژیم‌های امپریالیستی مانند ایالات متحده و چند کشور اروپایی که به قداره و سیم و زر خود می‌بالند و در رفتارهای ظالمانه و تضییع حقوق دیگر کشورها، وجدان بیدار مردم خویش را نادیده می‌گیرند، در حکومت صالحی چون جمهوری اسلامی ایران که بر پایه مردم‌سالاری دینی، تحت زعامت ولایت‌فقیه شکل گرفته‌است، اساسا مردم اصل

و **حیدر اصغری ینگچه**:« امروز برکردن اوقات فراغت کودکان و نوجوانان به یکی از دغدغه‌ها و نگرانی‌های اصلی والدین تبدیل شده و بخش قابل توجهی از هزینه‌های خانواده‌ها را به خود اختصاص داده است. والدین به هر دری می‌زنند تا بتوانند فرزندانِ موفقی و سربلند به جامعه تحویل دهند. پدر و مادرها تمام سعی خود را می‌کنند تا فرزندانِ باهوش و کوشا داشته باشند و برای رسیدن به این خواسته هر کاری می‌کنند از جمله فرزندشان را در مدارس خوب ثبت‌نام می‌کنند و به کلاس‌های تقویتی می‌فرستند، در ضمن امهرالیستی تغذیه فرزندان‌شان نیز هستند تا مواد مغذی و مفید بخورند. اگر در کنار این نگرانی‌ها و هزینه‌ها، چشم و هم‌چشمی و فخر فروشی را هم در نظر بگیریم، مجبور می‌شویم فرزند خود را در چندین کلاس تابستانی ثبت‌نام کنیم و کودک بیچاره مجبور می‌شود از صبح تا شب در کلاس‌های مختلف آموزشی در محاصره باشد؛ تازه معلم خصوصی را هم نباید از یاد ببریم. این موضوعی است که به کرات در خانواده‌های ایرانی مشاهده می‌شود و متأسفانه در سال‌های اخیر، جامعه ایرانی به دلیل سیاست‌های نادرست آموزشی و ضعف نظارت از سوی مسؤولان و چشم و هم‌چشمی خانواده‌ها دچار نوعی رقابت و چشم و هم‌چشمی بیمارگونه در زمینه ثبت‌نام کلاس‌های تابستانی شده است به گونه‌ای که پدران و مادران از نان خود می‌زنند تا فرزندان‌شان از بچه‌های فامیل چیزی کم نداشته باشند و تنها با تقلیدهای کورکورانه و به صرف اینکه از خانواده دوستی یا بستگان عقب نمانند، کارهایی انجام می‌دهند که چه بسا به ضرر آنها تمام شده؛ به گونه‌ای که در برخی مواقع خانواده‌ها ثبت‌نام فرزندان در کلاس‌های تابستانی را ابزار رقابت با یکدیگر می‌دانند و نظر و علاقه کودک و نوجوان که عامل اصلی انتخاب کلاس‌های آموزشی

چند نکته محوری در باب روح برجام می‌پردازم. تبلور این بی‌جوبی ظریف و در عین حال مضنانه را می‌توان در این پرسش کلیدی یافت که چگونه است که ایالات متحده هر بار دست به تحریم می‌زند و بسته تحریمی جدیدی را رو می‌کند، نه نص برجام نقض می‌شود و نه خدشه‌ای به روح آن وارد می‌شود، یا اگر به‌واقع، مطابق نظر مقامات مسؤول، متن روح برجام از چنین اقداماتی آسیب می‌بیند، چگونه است که این عهدشکنی به‌طور معمول از سوی کشور ما قابل پیگیری نیست؟ مگر نه آنکه در برجام آمده‌است: «چنانچه تحریم‌ها جزئا یا کلاً مجدداً اعمال شود، ایران این امر را به منزله زمینه‌ای برای توقف کلی یا جزئی تعهدات خود وفق برجام قلمداد خواهد کرد.» بر این اساس ایران می‌تواند موضوع را به منظور حل و فصل، به کمیسیون مشترک برجام ارجاع دهد و حق خود را به‌طور قانونی پیگیری کند اما اینکه چرا ما در استفاده از این حق، گرفتار تساهل می‌شویم، به‌واقع جای پرسش دارد. البته شاید به نوعی بتوان با توجه به نکات ذیل به این سوال مهم پاسخ داد:

یک- واقعیت این است که کشورهای سودجو و قدرت‌طلب دنیا یکصدا درصدد برآمده‌اند تا اقتدار، پیشرفت، نوآوری و استقلال علمی را از ما بگیرند؛ گزینه‌هایی که هر کشوری در هر جای دنیا حق دارد به آن اندازه توان خود، از آنها بهره‌مند شود. اقدام ایالات متحده و کشورهای اروپایی در قدرتمایی و سهم‌خواهی و محروم نگاه داشتن ملت ایران از حقوق خویش و سرانجام استفاده نامشروع از حربه تحریم، بیشتر شبیه این است که فردی قلدر و زیاده‌خواه که چیزی را از شما طلب می‌کند، بعد از آنکه نتواند به خواسته خود برسد، بتدریج محدودیت‌هایی را برای شما به وجود بیاورد و پس از آنکه شما را به انزوا کشید، با وقاحت تمام بگوید: «بیا با همدیگر معامله کنیم؛ من محدودیت‌ها را برمی‌دارم، تو هم آنچه را که قبلاً می‌خواستی، به من بده.» شما در این شرایط چه کار می‌کنید؟ آیا چاره‌ای جز قبول پیشنهاد او دارید؟ شما مجبورید بر سر چیزی معامله کنید که مال خودتان است. در این صورت، دیگر بر خلاف نظر دولت محترم، معامله «برد– برد» عملاً معنای خود را از دست خواهد داد. مساله اینجاست که اصلاً از اول نباید کار به اینجا می‌رسید، ولی حالا که رسیده، باید با تدبیر با آن برخورد کرد.

دو- با نگاهی جامع و دقیق به برجام، با نوعی خوف و رجا در روح برجام مواجه می‌شویم؛ نوعی ترس و اضطراب، همراه با شور و شغفی مرموز؛ گویی لیخند زکوند دوباره در روح برجام حلول کرده است. از سوی، برجام با شگفتانهای برآمده از اجماع جهانی، از یک توافقنامه تاریخی سخن می‌گوید که متضمن برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران است و می‌تواند به صلح و

سخنی در ادبیات سیاسی توافقنامه هسته‌ای

فاتحه‌ای برای روح برجام

- حسین زحمتکش‌زنجان**، *

امنیت منطقه‌ای و بین‌المللی بینجامد. اما از سوی دیگر، بافشاری چندباره بر تعهد ایران به اهداف و اصول ملل متحد به نحو مندرج در منشور سازمان ملل و اینکه ایران مجدداً تأیید می‌کند تحت هیچ شرایطی در پی جست‌وجو، توسعه یا کسب سلاح‌های هسته‌ای نخواهد بود، ناشی از بیم ابرقدرت‌ها از توان علمی ایران و تأکید بر ایران‌هراسی است. سه- قرار است برجام، حرکتی در جهت صلح و موجب حصول امنیت در منطقه و جهان باشد. روح برجام می‌گوید این آرزوی بزرگ در منطلق ۱+۵، متضمن یک پیش‌فرض است و آن اینکه از زاویه نگاه ابرقدرت‌ها، یکی از موانع اصلی در مسیر تحقق آن، برنامه‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران است. البته اینطور هم می‌توان گفت که شاید مانع اصلی، توهم ناشی از ترسی است که اقدامات ایران در پی دارد؛ یعنی این احتمال وجود دارد که ایران تصمیم به تولید سلاح‌های کشتار جمعی بگیرد، نه اینکه واقعاً کشورهای بزرگ، به این نتیجه قطعی رسیده باشند ایران در حال حاضر، چنین اندیشه‌ای را در سر می‌پروراند. این هم به هر حال، نظری است اما مطابق با این دیدگاه، تحریم‌های چند ساله آمریکا و اروپا فقط به منظور پیشرفت ایران در دانش هسته‌ای، چه توجیحی می‌تواند داشته باشد؟ آیا صرفاً به دلیل توهم ترس، می‌توان تحریمی را اتخاذ کرد؟ شعور جهانی، چنین مجازاتی را تنها از سر ترس می‌پذیرد؟

چهار- «برجام تاریخی» که قرار بود ضمان امنیت منطقه و جهان باشد، به‌واقع تا چه اندازه توانسته است در این مسیر موفق عمل کند؟ به نظر می‌رسد برجام در این زمینه گرفتار مغالطه شده است. آیا نتواند چنین توقعی از برجام، منطقی است؟ برجام قرار است امنیت کجا را در منطقه برقرار کند؟ عراق، سوریه، فلسطین، بحرین، یمن، مصر و… کجا؟ آیا برجام می‌تواند مانع بمباران شهرهای یمن توسط رژیم وایسگرای سعودی شود؟ آیا می‌تواند از کشتار وحشیانه مردم بحرین به دست مزدوران آل‌خلیفه جلوگیری کند؟ آیا می‌تواند تکفیری‌های داعش را از مرزهای عراق و سوریه عقب براند؟ و مهم‌ترین اینکه آیا می‌تواند به قضیه فلسطین خاتمه دهد؟ در سطح بین‌الملل چطور؟ آیا می‌تواند دست شوم تروریسم را از خیابان‌های اروپا و آمریکا کوتاه کند؟ تا پای مداخله‌جویان خارجی در میان باشد، امنیت در این مناطق، چه با برجام و چه بدون برجام، حاصل نمی‌شود. باین تفسیر، ظاهر امر چراغ قرمز است امنیت را فقط در چند کشور خاص برقرار کند. به دور و بر خودمان در سطح منطقه بنگریم، از نظر ۶ قدرت بزرگ جهان، کدام کشورها بیشتر به امنیت نیازمندند؟ آیا جز رژیم صهیونیستی و عربستان و چند کشور کوچک دیگر، می‌توان از کشور دیگری نام برد؟ پنج- ظاهراً در برجام بیشتر قرار است تگرانی‌های ۱۵۰+ را

*** پژوهشگر علوم حوزوی**

فرزندان‌مان در همان ساعات از خواب بیدار شوند و به فعالیت بپردازند اما تفاوت اینجاست که باید برنامه‌ای باشد که آنها خودشان دوست دارند یا برنامه‌ای که ضرورت آن مشخص باشد. لذا بهترین شکل گذراندن اوقات فراغت کودکان و نوجوانان این است که با شناختی که از فرزندان خود داریم، آنها را راحت بگذاریم تا در هر کلاس و رشته‌ای که به آن علاقه دارند، شرکت کنند تا بهترین بهره‌رسانی را از کلاس مربوط داشته باشند. نظرات و عقاید خود را به دلیل اینکه از دوستان و آشنایان عقب نمانیم، به فرزندان‌مان تحمیل نکنیم. در واقع باید با برنامه‌ریزی صحیح محتوای تابستان را برای کودک و نوجوان خود تغییر دهیم. بنابراین خانواده‌ها می‌توانند به حالت پیشنهاد، فرزندان‌را به این کار ترغیب کنند. در واقع خانواده باید نقش راهنمایی و هدایت را ایفا کند، نه تصمیم‌گیری. از طرف دیگر باید در نظر بگیریم که بچه‌ها در طول سال تحصیلی فشارهای روانی زیادی را بابت انجام تکالیف مدرسه، امتحانات و رعایت نظم و مقررات مدرسه متحمل می‌شوند و فشار مضاعف بر آنها واقعاً روا نیست. کلاس‌هایی که هدف آنها زمینه‌های رشد و خلاقیت بچه‌ها را فراهم نمی‌کند، بلکه احساس خستگی و بی‌انگیزی را در آنها تشدید می‌کند. در پایان اینکه لازم است خود والدین، در تعطیلات، وقت بیشتری را با فرزندان بگذرانند. کارهای خانه، خرید، مدیریت مالی، آشپزی و از این دست کارها را به فرزندان بیاموزند و سعی کنند کارها را به‌طور مشترک انجام دهند تا فرزندان‌شان با زندگی و مهارت‌های مرتبط با زندگی روزمره آشنا شوند و به فرزندان فرصت بیشتری برای استراحت و تفریح بدهند تا در خاتمه تعطیلات با روحیه بهتری بتوانند به درس و مدرسه بپردازند.

*** کارشناس ارشد جامعه‌شناسی**

*** کارشناس ارشد جامعه‌شناسی**

روزنه
دیپلماسی آب <p>مرتضی سولیمی*: کشور ما در یک موقعیت جغرافیایی نیمه‌خشک و کم‌آب قرار گرفته که در همین راستا چندی پیش آقای عراقچی، معاون دستگاه دیپلماسی گفت: «مفهوم دیپلماسی آب روز به روز جدی‌تر می‌شود و ما در جمهوری اسلامی باید توجه ویژه‌ای به دیپلماسی آب داشته باشیم.»</p> <p>کارشناسان امور آب پیش‌بینی می‌کنند تا سال ۲۰۳۵ تعداد کشورهای خشک افزایش می‌یابد و تنش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی بر سر این مساله بیشتر خواهد شد. امروز آب در روابط بین‌الملل به مساله‌ای بسیار تعیین‌کننده تبدیل شده است که این معضل می‌تواند در روند مناسبات منطقه‌ای و تعاملات و نزاعات و روابط میان کشورهای منطقه تأثیرگذار باشد، زیرا بیش از نیمی از مساحت جهان در حوضه آبریز مشترک و در قلمرو سرزمینی ۲ یا چند کشور قرار دارد؛ از این رو بهره‌برداری از آب‌های واقع در چنین بخش‌هایی اختلاف‌برانگیز است که می‌توان آن را فرصتی مناسب برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی دانست.</p> <p>امروز بحث رودهای بین‌المللی در کنار کاهش منابع آبی سطحی و نیازهای روزافزون دولت‌ها به بازارهای اقتصادی رودها در حوزه‌های انرژی، صنعتی و کشاورزی با افزایش جمعیت و منافع متضاد دولت‌ها به موضوعی راهبردی تبدیل شده است.</p> <p>براساس اصل حاکمیت دولت‌ها بر قلمرو سرزمینی که خود یکی از اصول دیرینه و مسلم در روابط بین‌الملل است، بهره‌برداری از آب‌های واقع در قلمرو سرزمینی نیز تحت حاکمیت دولت مربوط است حدود این حاکمیت در گذشته مطلق بوده و دولت‌ها در بهره‌برداری از این منابع هیچ‌گونه محدودیت کمی و کیفی را نمی‌پذیرفتند اما سازمان ملل متحد از اوایل دهه ۱۹۷۰ تلاش خود را برای تبیین یک نظام حقوقی کارآمد آغاز کرد و سال ۱۹۹۷ موفق به تصویب کنوانسیون بین‌المللی استفاده غیرکشتریانه از رودخانه‌ها شد. در این کنوانسیون حوضه آبریز به منزله سیستم یکپارچه در نظر گرفته شده و دیگر کشورها نمی‌توانند با تکیه بر وجود رودخانه‌ای در قلمرو سرزمینی خود هرگونه که مایل باشند، در آن دخل و تصرف کنند. پیش‌بینی شده است تا سال ۲۰۴۵ تقاضای آب در منطقه خاورمیانه به مقدار ۶۰ درصد افزایش پیدا خواهد کرد. این مقدار چشمگیر نشان‌دهنده این است که بحران آب در آینده قطعی است و مدیریت صحیح منابع آب اصلی‌ترین وظیفه کشورها و دولت‌هاست.</p> <p>ایران با استقرار در منطقه راهبردی و برخوردار از چندین رود بین‌المللی، حوضه‌های آبریز مشترک مهمی مانند اروندرود، هیرمند، هریرود، اترک و ارس با همسایه‌های خود عراق، افغانستان، ترکمنستان و آذربایجان دارد. سوابق تاریخی حاکم بر رودهای بین‌المللی از جمله اروندرود، هیرمند و ارس و همچنین موافقتنامه‌ها و کشمکش‌های بسیار سبب شکل‌گیری و توجه روزافزون به مساله دیپلماسی آب و جایگاه آن در مناسبات آینده با کشورهای همسایه شده است، از این رو دیپلماسی آب می‌تواند زمینه همکاری‌های دو جانبه و چندجانبه در جهت همگرایی اجتناب‌ناپذیر باشند. در چنین شرایطی دیپلماسی واحد سیاسی مبتنی بر همکاری در زمینه چالش‌های ناشی از کمبود آب، شامل حل‌وفصل منازعات و همکاری‌های زیست‌محیطی با همسایگان سبب ارتقای جایگاه ایران در نظام بین‌المللی به مثابه فرصت نوظهور می‌شود؛ مانند روش حل بحران زغال سنگ در اروپا که در نهایت به پدید آمدن اتحادیه اروپایی از درون پیمان بازار مشترک «ا.گ.» منجر شد. به این منظور دولت‌ها نیازمند در پیش گرفتن سیاست خارجی فعال، پویا و متناسب با شرایط جدید آب‌وهوایی و جمعیتی هستند.</p> <p>*کارشناس ارشد روابط بین‌الملل</p>
پیامک خوانندگان <p>۱۰۰۲۲۳۱</p>
سلام وطن <p>۶۶۴۱۳۹۴۲</p>
دریافت پیام‌های شما از سراسر کشور